PONDERA
a company of Royal HaskoningDHV

Onderbouwing evenwichtige toedeling van functies aan locaties

Verlenging dubbeldraaitermijn solitaire windturbines Windpark Wieringermeer

Windcollectief Wieringermeer

725065 | Definitief v1.0

25 april 2025

Pondera

Hoofdvestiging Nederland
Amsterdamseweg 13
6814 CM Arnhem
088 – pondera (088-7663372)
info@ponderaconsult.com

Postbus 919
6800 AX Arnhem

Vestiging South East Asia
Jl. Mampang Prapatan XV no 18
Mampang
Jakarta Selatan 12790
Indonesia

Vestiging North East Asia
Suite 1718, Officia Building 92
Saemunan-ro, Jongno-gu
Seoul Province
Republic of Korea

Vestiging Vietnam
7th Floor, Serepok Building
56 Nguyen Dinh Chieu Street, Da Kao Ward,
District 1 Ho Chi Minh City
Vietnam

Colofon

Soort document
Onderbouwing evenwichtige toedeling van functies aan locaties

Projectnaam
Verlenging dubbeldraaitermijn solitaire windturbines Windpark Wieringermeer

Versienummer
Definitief v1.0

Datum
25 april 2025

Project nummer
725065

Opdrachtgever
Windcollectief Wieringermeer

Auteur
(Pondera)
(NewGround Law)

Nagekeken door

Disclaimer
In het onderzoek is gebruik gemaakt van algemeen geaccepteerde uitgangspunten, modellen en informatie die ten tijde van het opstellen van dit rapport ter beschikking stonden. Aanpassingen in de uitgangspunten, modellen of gebruikte gegevens kunnen leiden tot andere uitkomsten. De aard en de nauwkeurigheid van de gebruikte gegevens voor het onderzoek bepalen in belangrijke mate de nauwkeurigheid en de onzekerheden van de berekende uitkomsten en aanbevelingen. Pondera is niet aansprakelijk voor schade die wordt geleden door opdrachtgever(s) en/of derden uit conclusies die gebaseerd zijn op gegevens die niet van Pondera afkomstig zijn. Deze rapportage is opgesteld met de intentie dat deze alleen gebruikt wordt door de opdrachtgever en slechts voor het doel waarvoor de rapportage is opgesteld. Er mag geen beroep worden gedaan op de informatie uit deze rapportage voor andere doeleinden zonder schriftelijke toestemming van Pondera. Pondera is niet verantwoordelijk voor de consequenties die kunnen voortvloeien uit het oneigenlijk gebruik van de rapportage. De verantwoordelijkheid voor het gebruik van (de analyse, resultaten en bevindingen in) de rapportage blijft bij de opdrachtgever. De Rechtsverhouding opdrachtgevers – architect, ingenieur en adviseur conform DNR 2011 is te allen tijde van toepassing.Pondera werkt met een kwaliteitsmanagementsysteem dat door EIK gecertificeerd is volgens de ISO 9001:2015 norm.

PONDERA
a company of Royal HaskoningDHV

Inhoudsopgave

1 Inleiding 2
1.1 Aanleiding 2
1.2 Projectgebied 3
1.3 (Juridische) kaders 4
1.4 Leeswijzer 7

2 Het project 8
2.1 Beleidskaders 8
2.2 Huidige situatie en karakterisering van het projectgebied 12
2.3 Oorspronkelijk doel van Windpark Wieringermeer 13
2.4 De beoogde wijziging / afwijking omgevingsplan 13

3 Aspecten fysieke leefomgeving 2
3.1 Herstructureringstermijn (dubbeldraaitermijn) in het MER 2
3.2 Landschap 4
3.3 Overige (milieu)aspecten 4
3.4 Conclusie 6

4 Uitvoerbaarheid 8
4.1 Financieel-economische uitvoerbaarheid 8
4.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 8

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Windpark Wieringermeer is in 2021 gerealiseerd in de Wieringermeer in de provincie Noord-Holland, gemeente Hollands Kroon. De bouwperiode was op 1 februari 2021 afgerond. Voor de planologische inpassing van het windpark is destijds een rijksinpassingplan opgesteld. Dit rijksinpassingsplan maakt met in werking treden van de Omgevingswet per 1 januari 2024 deel uit van het tijdelijk deel van het omgevingsplan van de gemeente Hollands Kroon.

Windpark Wieringermeer bestaat uit een viertal clusters met in totaal 90 nieuwe windturbines (inclusief Poldermolen[1], exclusief testturbines ECN) in de Wieringermeerpolder. Onderdeel ook van realisatie van het nieuwe windpark is dat op termijn de bestaande solitaire windturbines in het gebied gesaneerd gaan worden. Ter vervanging van de bestaande solitaire windturbines, is cluster Wieringermeer Collectief (cluster WCW) in Windpark Wieringermeer gerealiseerd. De saneringsplicht is ook vastgelegd als voorwaarde in de planregels in het inpassingsplan. Het bereiken van een landschappelijk meer aanvaardbare verdeling van windturbines in de Wieringermeer is het voornaamste argument voor de sanering van de solitaire windturbines.

De eigenaren van de solitaire windturbines, verenigd in het Windcollectief Wieringermeer, hebben een cluster in windpark Wieringermeer gerealiseerd. Dit cluster is inmiddels in eigendom van ASR. De solitaire windturbines zijn nog in eigendom van voornoemde individuele eigenaren. De solitaire windturbines (32 windturbines, waarvan 22 nog met SDE-subsidie) dienen op grond van het Rijksinpassingsplan per 1 februari 2026 gesaneerd te zijn. De windturbines zijn echter nog niet technisch afgeschreven en kunnen daarom nog langer doordraaien. Daarbij wordt urgentie gezien om duurzame energieproductie te behouden ten behoeve van de energietransitie, aangezien de realisatie daarvan door allerlei (geo)politieke en maatschappelijke omstandigheden vertraagd wordt. De (landelijke, Europese) duurzame energiedoelstellingen worden niet behaald en sanering van bestaande productiecapaciteit maakt het halen van deze doelstellingen problematischer. De eigenaren van een groot deel van de solitaire windturbines willen daarom hun solitaire windturbines graag 6 jaar langer door laten draaien om daarmee een bijdrage te leveren aan de duurzame energiedoelstellingen. Tegelijk wensen deze eigenaren de financiële baten vanwege de verlenging van de exploitatie van de solitaire windturbines voor een groot deel af te dragen aan de omgeving, zodat de lusten en lasten van deze verlengde exploitatie eerlijk worden verdeeld.

Het langer doordraaien van de windturbines zal bijdragen aan de te behalen opwek van duurzame elektriciteit. Aangezien de windturbines al op de plek staan en niet nog in een procedure gebracht moeten worden en partijen voor de ontwikkeling moeten worden gezocht, zal het door laten draaien bijdragen aan de doelstellingen en zal dit voorkomen dat er meer nieuwe plekken voor duurzame opwek moeten worden gezocht.

Niet alle eigenaren van de bestaande solitaire windturbines doen mee, het gaat om 28 van de in totaal 32 solitaire windturbines. Vier windturbines zullen dus sowieso worden gesaneerd in overeenstemming met de geldende saneringstermijn van 1 februari 2026.

[1] Niet gerealiseerd

Doel

Het doel van onderhavige procedure is het langer opwekken van duurzame energie met behulp van dezelfde bestaande windturbines zonder extra impact op de omgeving ten opzichte van de huidige situatie. Daarvoor is noodzakelijk de dubbeldraaiperiode uit het Rijksinpassingsplan met zes jaar te verlengen.

Afwijking omgevingsplan

Om verlenging van de dubbeldraaiperiode mogelijk te maken is een afwijking noodzakelijk van een planregel zoals opgenomen in het inpassingsplan “Windpark Wieringermeer”, nu onderdeel van het tijdelijk deel van het omgevingsplan gemeente Hollands Kroon. De voorliggende rapportage dient als ‘onderbouwing van de evenwichtige toedeling van functies aan locaties’ in de omgevingsvergunning voor de afwijking van het omgevingsplan. Middels deze rapportage wordt onderbouwd dat de verlenging van de dubbeldraaiperiode met zes jaar voorziet in een evenwichtige toedeling van functies aan locaties vanwege, kort gezegd, het tijdelijke behoud van opwek van duurzame energie zonder andere of nieuwe effecten op de omgeving.

1.2 Projectgebied

Het projectgebied is gelegen in de Wieringermeerpolder in de Kop van Noord-Holland, globaal tussen Medemblik en Den Oever (zie Figuur 1.1). De solitaire windturbines liggen verspreid in de Wieringermeerpolder (zie Figuur 2.1).

Figuur 1.1 Ligging en begrenzing rijksinpassingsplan Windpark Wieringermeer

1.3 (Juridische) kaders

Buitenplanse omgevingsplanactiviteit

De Omgevingswet vervult de maatschappelijke doelen op basis van artikel 1.3 Ow met het oog op onder meer de duurzame ontwikkeling:
'Deze wet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het in onderlinge samenhang:
a. bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, ook vanwege de intrinsieke waarde van de natuur, en
b. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke functies.'

Op basis van artikel 2.1 lid 1 Ow oefent een bestuursorgaan zijn taken en bevoegdheden op grond van de wet uitoefent met het oog op de hiervoor genoemde doelen, tenzij daarover specifieke regels zijn gesteld. Duurzame ontwikkeling is daarbij volgens de Memorie van Toelichting het kerndoel en dus ook een verbindend element. Het expliciet opnemen van dit oogmerk in artikel 1.3 Ow beklemtoont dat bij de toepassing van de Ow niet alleen de behoeften van de huidige generatie, maar ook die van toekomstige generaties van belang zijn[2].

Voor een nadere duiding van duurzame ontwikkeling bevat de Ow een definitie daarvan. De duurzame ontwikkeling is gedefinieerd als een 'ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie zonder de mogelijkheden voor toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen'. Deze definitie is opgenomen vanwege de centrale plaats die duurzame ontwikkeling in moet nemen bij de toepassing van de Ow. De geformuleerde definitie is een gebruikelijke omschrijving van duurzame ontwikkeling, die aansluit bij de definitie uit het al eerder genoemde rapport Our Common Future van de commissie-Brundtland uit 1987. Deze omschrijving van duurzame ontwikkeling is volgens de Memorie van Toelichting wereldwijd aanvaard.

Op basis van de Omgevingswet dient dus bij de toetsing van een aanvraag om een omgevingsvergunning rekenschap te worden gegeven van de maatschappelijke doelen van de wet, meer specifiek de bijdrage daarvan aan een duurzame ontwikkeling.

Wanneer een project niet past binnen het omgevingsplan kan daar door middel van een omgevingsvergunning buitenplanse omgevingsplanactiviteit van worden afgeweken. Voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) gelden de beoordelingsregels van afdeling 8.1 Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Een buitenplanse omgevingsplanactiviteit kan alleen worden verleend:

- Met het oog op een *evenwichtige toedeling van functies aan locaties* (artikel 8.0a lid 2 Bkl);
- Als daarbij voldaan wordt aan de beoordelingsregels uit artikel 8.0b van het Bkl. De grondslag voor deze beoordelingsregels ligt in artikel 5.18 en 5.21 van de Omgevingswet (Ow).

Het begrip 'evenwichtige toedeling van functies aan locaties' in de Ow volgt het begrip 'goede ruimtelijke ordening' uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) op. Voor de BOPA bevat de Omgevingsregeling (Or) de volgende specifieke aanvraagvereisten:

[2] Kamerstukken II 2013/14, 33692, nr. 3, p. 62.

- Aanvrager verstrekt de gegevens die nodig zijn om de gevolgen van die activiteit te beoordelen voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, instructie(regels) en een project waarvoor een projectbesluit is vastgesteld.

Reikwijdte fysieke leefomgeving

Uit artikel 1.2 van de Omgevingswet (Ow) volgt welke activiteiten in elk geval tot de fysieke leefomgeving behoren. De fysieke leefomgeving omvat in ieder geval bouwwerken, infrastructuur, watersystemen, water, bodem, lucht, landschappen, natuur, cultureel erfgoed en werelderfgoed. En als gevolgen voor de fysieke leefomgeving worden in ieder geval aangemerkt gevolgen die kunnen voortvloeien uit:

- Het wijzigen van onderdelen van de fysieke leefomgeving of het gebruik daarvan;
- Het gebruik van natuurlijke hulpbronnen;
- Activiteiten waardoor emissies, hinder of risico's worden veroorzaakt;
- Het nalaten van activiteiten.

Ook gevolgen voor de mens, voor zover deze wordt of kan worden beïnvloed door of via onderdelen van de fysieke leefomgeving. De lijst in artikel 1.2 Ow is niet uitputtend. Naast de in dit artikel genoemde onderwerpen behoren ook onderwerpen als duurzaamheid en klimaatadaptatie, gezondheid, veiligheid, natuurlijke hulpbronnen, milieu, drinkwatervoorziening, stedenbouwkundige kwaliteit en welstand tot de fysieke leefomgeving.

Milieueffectrapportage (mer)

Voor specifiek genoemde activiteiten gelden de regels van milieueffectrapportage (mer). In bijlage V bij het Omgevingsbesluit zijn in één lijst zowel de mer-plichtige als de mer-beoordelingsplichtige gevallen opgenomen en de daarvoor benodigde besluiten. Windparken zijn opgenomen als categorie C2 in kolom 1 van bijlage V bij het Omgevingsbesluit (Ob). Op basis van kolom 3 geldt een mer-beoordelingsplicht voor de oprichting, wijziging of uitbreiding van een windpark met drie of meer windturbines, op basis van kolom 2 geldt de mer-plicht voor de oprichting, wijziging of uitbreiding van een windpark met 20 of meer windturbines. Het langer laten doordraaien van de solitaire windturbines is geen fysieke wijziging van het windpark, in die zin dat de windturbines er al staan en draaien. Aangezien met verlenging van de dubbeldraaiperiode geen sprake is van oprichting, wijziging of uitbreiding, geldt voor deze aanvraag om een BOPA.

Voor de volledigheid wordt erop gewezen dat voor het Rijksinpassingsplan en de verlening van de omgevingsvergunningen voor het nieuwe Windpark Wieringermeer een MER is opgesteld. Waar relevant wordt in deze onderbouwing gerefereerd aan dit eerdere MER.

Het voorgaande gaat over de mer voor besluiten. In de Omgevingswet is gekozen voor een algemene omschrijving van de plan-mer-plichtige plannen en programma's in plaats van de limitatieve lijst met plannen zoals die onder de oude wet gold en nog steeds van toepassing is voor besluiten. Een omgevingsvisie, een programma, een omgevingsplan en een voorkeursbeslissing is in ieder geval aangewezen als plan-mer-plichtig (artikel 16.34, lid 1 Ow). Een plan-mer is ook verplicht als het plan/programma kaderstellend is voor mer-(beoordelings)-plichtige besluiten (artikel 16.36, lid 1 Ow) of als een passende beoordeling moet worden gemaakt in het kader van de natuurbescherming (aanzienlijke milieugevolgen artikel 16.36, lid 4 Ow). Op de plan-mer-plicht geldt voor plannen over kleine gebieden of voor kleine wijzigingen een uitzondering (artikel 16.36, lid 3 Ow). Daarvoor is een plan-mer-beoordeling nodig. Een plan-mer is dan alleen verplicht wanneer voor de activiteit aanzienlijke milieugevolgen worden verwacht.

Voor dit project is er sprake van een omgevingsvergunning BOPA voor de verlenging van de dubbeldraaitermijn van de solitaire windturbines en is het uitvoeren van een mer-beoordeling of mer voor dat besluit dus niet noodzakelijk. Er is met een buitenplanse omgevingsplanactiviteit ook geen sprake van een plan-mer(beoordelings)-plicht.

Europese Noodverordening

Met de Verordening (EU) 2022/2577 van de Raad van 22 december 2022 tot vaststelling van een kader om de inzet van hernieuwbare energie te versnellen ("Noodverordening") heeft de Europese Commissie een kader gegeven voor versnelling van de realisatie van bepaalde duurzame energieprojecten. De Noodverordening is in werking getreden op 30 december 2022 en is verlengd tot en met 30 juni 2025.

Het toepassingsbereik van de Noodverordening betreft vergunningsprocedures die van toepassing zijn op de productie van energie uit hernieuwbare energiebronnen. De Noodverordening is van toepassing op alle vergunningsprocedures met een aanvangsdatum binnen de periode waarin de Noodverordening van kracht is. Daarvoor worden tijdelijke noodregels vastgesteld om de procedures te versnellen.

De Noodverordening geeft aan dat de planning, bouw en exploitatie van installaties voor de productie van energie uit hernieuwbare bronnen, de aansluiting ervan op het net, het bijbehorende net zelf of opslagactiva, geacht worden van hoger openbaar belang te zijn en de volksgezondheid en de openbare veiligheid te dienen bij de toepassing van de Vogel- of Habitatrichtlijn en de Kaderrichtlijn Water. Verder geeft de Noodverordening aan dat bij de plannings- en vergunningsprocedure voorrang wordt gegeven aan de bouw en exploitatie van installaties voor de productie van energie uit hernieuwbare bronnen en de daarmee verband houdende ontwikkeling van netwerkinfrastructuur wanneer in individuele gevallen rechtmatige belangen worden afgewogen, in ieder geval voor projecten die van hoger openbaar belang worden geacht.

Uit de Noodverordening volgt dat in het kader van de belangenafweging te verrichten voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties het belang van de opwek van duurzame energie door de bestaande windturbines van hoger openbaar belang wordt geacht.

Verder geeft de Noodverordening veel belang aan de mogelijkheid van repowering van bestaande duurzame energieprojecten. Volgens de Noodverordening is sprake van repowering bij 'het vernieuwen van hernieuwbare energie producerende elektriciteitscentrales, met inbegrip van de volledige of gedeeltelijke vervanging van installaties of exploitatiesystemen en apparatuur, teneinde de capaciteit te vervangen of de efficiëntie of capaciteit van de installatie te verhogen'. Hoewel het langer later doordraaien van de bestaande windturbines strikt genomen niet lijkt te vallen onder deze definitie van repowering, sluit het wel aan bij de intentie om bestaande locaties te blijven gebruiken voor de opwek van duurzame energie.

Verzwaard advies gemeenteraad

De Omgevingswet schrijft voor dat het bevoegd gezag in bepaalde gevallen advies moet vragen voor het een vergunning of een maatwerkvoorschrift verleent. Soms is er ook instemming van dat adviesorgaan nodig voor het nemen van een besluit. De wet beschrijft ook de procedures en termijnen.

De gemeenteraad kan zichzelf met een raadsbesluit als adviseur aanwijzen voor omgevingsvergunningen voor bepaalde gevallen van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (artikel 4.21 Ob). In tegenstelling tot andere gevallen van advisering, is hier sprake van 'bindend advies'. Burgemeester en wethouders moeten

het advies in acht nemen bij besluitvorming over de omgevingsvergunning (zie artikel 16.15b Ow), daarom wordt dit ook wel het verzwaard adviesrecht van de raad genoemd.

De gemeenteraad van Hollands Kroon heeft een lijst van 'gevallen van bindend adviesrecht' vastgesteld voor het vergunnen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.[3] Volgens deze lijst is er sprake van bindend advies door de gemeenteraad bij:

- intensieve veehouderijen;
- transformatorstations met een capaciteit van 150/20 kV of groter;
- datacenters, daar waar deze functie niet in het omgevingsplan is toegelaten;
- woningbouwprojecten
- de vestiging van niet agrarische bedrijven in het buitengebied;
- logiesfuncties voor arbeidsmigranten die afwijken van de door de gemeenteraad vastgestelde beleidsregel "Beleidsregels logiesfuncties tijdelijke medewerkers Hollands Kroon" of de opvolger van dit beleid;
- projecten voor het ontwikkelen van natuur buiten de bestaande natuurgebieden of het Natuurnetwerk Nederland;
- bouwprojecten voor nieuwe openbare infrastructuur.

Voor het verlengen van de dubbeldraaitermijn van de bestaande solitaire windturbines in Windpark Wieringermeer geldt dus geen bindend advies.

Participatie

De Omgevingswet stimuleert vroegtijdige participatie. De wet zegt over participatie*: "het in een vroegtijdig stadium betrekken van belanghebbenden [...] bij het proces van de besluitvorming over een project of activiteit."* Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning moet de aanvrager het initiatief nemen. Hij moet aangeven of, en zo ja hoe, hij de omgeving betrokken heeft bij zijn plan en wat de resultaten hiervan zijn (artikel 7.4 Or). Het bevoegd gezag betrekt deze informatie bij de integrale belangenafweging.

Procedure

De aanvraag om de omgevingsvergunning heeft betrekking op het toestaan van een gebruik in afwijking van het geldend omgevingsplan. Op de onderhavige aanvraag is conform artikel 16.62 Omgevingswet de reguliere procedure[4] van titel 4.1 Algemene wet bestuursrecht (Awb) van toepassing. De reguliere procedure is 8 weken met een verlengmogelijkheid van 6 weken.

1.4 Leeswijzer

Dit hoofdstuk geeft de inleiding tot het project. Hoofdstuk 2 geeft een beschrijving van beleid, de huidige situatie en de voorgenomen ontwikkeling weer. In Hoofdstuk 3 worden de relevante aspecten fysieke leefomgeving nader onderbouwd. Hoofdstuk 4 geeft een toelichting op de financieel-economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid.

[3] "Bindend advies op basis van de Omgevingswet", raadsbesluit 27 januari 2022.

[4] In sommige gevallen geldt voor de BOPA de uitgebreide procedure: (1) als dit is aangewezen in Ow en/of Ob, (2) op verzoek van de aanvrager, (3) als het bevoegd gezag tot toepassing besluit. Dat laatste kan alleen in het geval dat de aanvraag aanzienlijke gevolgen heeft voor de fysieke leefomgeving en waartegen naar verwachting verschillende belanghebbenden (grote groepen) bedenkingen zullen hebben. Het bevoegd gezag moet daarnaast de aanvrager in de gelegenheid stellen hierover zienswijzen te geven vóór besluitvorming over de procedure. Er is in deze geen sprake van een situatie als onder (1), (2) of (3). Ter toelichting bij punt (3): De gevolgen door onderhavige aanvraag zijn zeer beperkt: de huidige feitelijke situatie duurt alleen enkele jaren langer voort en de effecten op de fysiek leefomgeving zijn beperkt (zie hoofdstuk 3). Het aantal direct betrokken belanghebbenden is ook beperkt (zie paragraaf 4.2).

2 Het project

2.1 Beleidskaders

Algemeen

Windpark Wieringermeer is gerealiseerd binnen de indertijd geldende Europese beleidskaders, beleidskaders van het Rijk, de provincie Noord-Holland en gemeente Hollands Kroon op het gebied van doelstellingen voor duurzame energieopwekking, specifiek windenergie en in zijn algemeenheid op het gebied van ruimtelijke ordening. Met het verlengen van de doordraaitermijn van de solitaire windturbines in windpark Wieringermeer verandert er niets in relatie tot het geldende ruimtelijke beleid: er is geen sprake van een ruimtelijke fysieke verandering, afgezien dat er sprake zal zijn van langer meer opwek van elektriciteit door het windpark en anderzijds een langere voortduring van de verrommeling[5] van het landschappelijk beeld met solitaire windturbines, die nog steeds eindig is en blijft. Daarmee leveren de solitaire windturbines een grotere bijdrage aan de doelstellingen van Rijk, provincie en gemeente voor duurzame energie, als ook een betere benutting en optimalisering van beschikbare locaties voor windenergie.

> *Het langer doordraaien met de solitaire windturbines in windpark Wieringermeer draagt door behoud van bestaande productiecapaciteit direct extra bij aan de productie van duurzame elektriciteit uit wind en het (sneller) naderbij brengen van de klimaatdoelstellingen als overbrugging/opvang van vertraging in projecten.*

Europese richtlijn RED III – Versnellen Hernieuwbare Energie (2023)

Op 20 november 2023 trad de herziening van de Europese Richtlijn Hernieuwbare Energie (Renewable Energy Directive 2023/2412/EU) in werking (kortweg REDIII genoemd)[6]. De herziene richtlijn heeft als doel om de energietransitie te versnellen, zodat Europa minder afhankelijk wordt van het buitenland en de Europese klimaatdoelen dichterbij komen. Een belangrijk onderdeel van RED III richt zich op het versnellen van procedures rond natuur- en milieuvergunningen en op het aanwijzen van versnellingsgebieden voor hernieuwbare energie en daarmee verband houdende netwerkinfrastructuur door de lidstaten. Om de maatschappelijke acceptatie van hernieuwbare-energieprojecten te vergroten, moeten de lidstaten passende maatregelen nemen om de betrokkenheid van lokale gemeenschappen bij hernieuwbare-energieprojecten te stimuleren.

De noodzaak van extra duurzame energieopwekking en het langer functioneel houden van hernieuwbare energiebronnen wordt benadrukt met RED III. Installaties voor hernieuwbare energie, inclusief warmtepompen of windenergie, zijn van cruciaal belang om de klimaatverandering en de verontreiniging te bestrijden, de energieprijzen te verlagen, de afhankelijkheid van de Unie van fossiele brandstoffen te verminderen en de voorzieningszekerheid van de Unie te waarborgen.

Een belangrijk onderdeel van REDIII is inzet op repowering van bestaande duurzame energieprojecten. Hiermee wordt het benutten van de al bestaande projectcapaciteit voor duurzame energie bedoeld. RED III benadrukt dat de repowering van bestaande installaties voor hernieuwbare energie een aanzienlijk potentieel heeft om meer hernieuwbare elektriciteit op te wekken. Ook hoeven er daarmee minder nieuwe

[5] De toelichting van het inpassingsplan noemt dit: *"een landschappelijk meer aanvaardbare verdeling van windturbines in de Wieringermeer"* (zie ook paragraaf 2.3 van deze rapportage)
[6] Ook wel noodverordening versnelde inzet hernieuwbare energie genoemd. Geconsolideerde tekst staat hier: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02022R2577-20240701

locaties aangewezen te worden voor nieuwe hernieuwbare energieprojecten. Repowering heeft meer voordelen, zoals de bestaande netaansluiting, een waarschijnlijk grotere mate van publieke acceptatie en kennis van de milieueffecten.

> *Het langer laten doordraaien van de solitaire windturbines in Windpark Wieringermeer draagt direct bij aan het op korte termijn opwekken van (tijdelijk) meer duurzame energie door het langer functioneel houden van bestaande hernieuwbare energiebronnen, zodat andere projecten ondertussen versneld kunnen worden gerealiseerd.*

REDIII bepaalt dat voor een installatie voor de productie van hernieuwbare energie, de aansluiting van die installatie op het net, het bijbehorende net zelf of opslagvoorzieningen een zogenoemd 'vermoeden van hoger openbaar belang' bestaat en dat de duurzame energieprojecten de volksgezondheid en de openbare veiligheid ten goede komen. Dergelijke projecten komen in aanmerking voor een vereenvoudigde beoordeling. Dit hoger openbaar belang geldt tenzij er duidelijke aanwijzingen zijn dat deze projecten aanzienlijke negatieve milieueffecten hebben die niet kunnen worden gemitigeerd of gecompenseerd, of wanneer een lidstaat in gerechtvaardigde en specifieke omstandigheden besluiten de toepassing van dit vermoeden te beperken, bijvoorbeeld om redenen van nationale defensie.

> *Het langer laten doordraaien van de solitaire windturbines in Windpark Wieringermeer is van een hoger openbaar belang. Er zijn geen aanwijzingen dat het langer doordraaien leidt tot aanzienlijke negatieve milieueffecten.*

Klimaatwet

De Europese Unie heeft in het kader van de Green Deal en de Klimaatwet (EU 2021) als doel gesteld om in 2050 klimaatneutraal te zijn. Onder het Fit for 55-pakket is opgenomen dat de broeikasgasuitstoot in 2030 met minimaal 55% moet zijn verminderd ten opzichte van 1990. Daarnaast geldt een bindend doel dat in 2030 ten minste 42,5% van de energie uit hernieuwbare bronnen moet komen (met de ambitie tot 45%).

De Nederlandse Klimaatwet (in werking sinds 1 januari 2020) stelt dat in 2030 de uitstoot van broeikasgassen met ten minste 49% moet zijn verminderd ten opzichte van 1990 (inmiddels verhoogd naar 55%), en in 2050 met 95%. Het Klimaatakkoord (2019) heeft als concrete doelstelling om 35 TWh duurzame elektriciteit op land op te wekken in 2030, via zonne- en windenergie. Deze opgave is regionaal vertaald in de Regionale Energiestrategieën (RES).

Uit rechtspraak volgt het belang van een actieve inzet om de gestelde doelstellingen te halen, mede ter bescherming van het recht op leven (art. 2. EVRM) en het recht op privé- en familieleven (art. 8 EVRM)[7].

Het langer laten doordraaien van de solitaire windturbines in Windpark Wieringermeer draagt bij aan de doelstellingen uit de Nederlandse Klimaatwet en sluit aan bij de verplichtingen uit het EVRM.

RES 1.0 Nood-Holland Noord (2021)

In de Regionale Energie Strategie (RES) 1.0 van de RES-regio Noord-Holland Noord, waar de gemeente Hollands Kroon aan deelneemt, is de ambitie uitgesproken om in 2030 3,6 TWh aan zonne-en

[7] Zie hiervoor zowel de Klimaatzaak van Urgenda tegen de Nederlandse Staat als de uitspraak van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens inzake KlimaSeniorinnen v. Zwitserland (EHRM 9 april 2024, ECLI:C:ECHR:2024:0409JUD005360020).

windenergie te realiseren op land. Daarbij wordt ook opgemerkt door de RES, en extra gemeld in de voortgangsrapportage van de regio Noord-Holland Noord, dat het grootste deel van dit bod zal komen van het Windpark Wieringermeer. In de eerste RES-monitor uit september 2022 is geconstateerd dat van het RES 1.0-bod 61% is gerealiseerd. De RES stelt hier ook dat om het doel te halen de vergunningen voor de overige projecten voor zonne-en windenergie al rond 1 januari 2025 afgegeven moeten zijn. Vanuit de voortgangsrapportage is ook erkent dat het niet gegarandeerd kan worden dat al deze vergunningen op tijd aangevraagd zijn en door de procedure gelopen zijn, ook speelt de netcongestie hierbij een rol waarin het op tijd krijgen van een nieuwe aansluiting lastig is.

Aangezien er twijfels zijn over de haalbaarheid van de ambities van de RES 1.0 is een terugschaling van de bestaande hoeveelheid opgewekte windenergie onwenselijk, helemaal omdat het windpark Wieringermeer zo een belangrijke pijler is binnen de hernieuwbare energie in dit RES verband. Ook vanwege de netcongestie en de moeite nieuwe projecten te mogen starten is het voor de RES-ambities wenselijk om dit windpark optimaal te benutten. Bovendien stelt de RES ook dat in 2023 de aandacht ligt op het continueren en versnellen van de uitvoering. Het nog 6 jaar door laten draaien van de solitaire windturbines biedt een goede kans voor de RES om de procedures door te lopen en tegelijkertijd de ambitie te realiseren voor 2030.

Windpark Wieringermeer telt als een belangrijke pijler in de RES Noord-Holland Noord. Het saneren van de windturbines zou voor de RES betekenen dat de haalbaarheid van de doelstelling verder uit zicht raakt en er meer duurzame energie op andere plekken moet worden gerealiseerd, dat is erg onwaarschijnlijk voor 2030, en biedt tegelijkertijd ruimte voor zorgvuldige procedures voor energieprojecten na 2030.

Provinciale verordening (2022)

In de Omgevingsverordening NH2022 subparagraaf 6.2.3.1 wordt gesproken over windenergie in de vorm van het opstellen, opschalen en vervangen van windturbines. Er is echter geen artikel in de verordening die het heeft over windturbines die hun termijn van draaien willen verlengen.

De provinciale verordening geldt niet als belemmering om de dubbeldraaitermijn te verlengen.

Motie Provinciale Staten Noord-Holland (2025)

Provinciale Staten van Noord-Holland hebben op 3 februari 2025 een motie aangenomen die het college van Gedeputeerde Staten verzoekt een escalatieplan op te stellen voor het geval de doelen van de Regionale Energiestrategieën (RES) niet worden gehaald. Het escalatieplan is bedoeld om in samenwerking met de RES-partners te worden ontwikkeld en uitgevoerd als blijkt dat de RES-doelstellingen in gevaar komen. Tijdens de vergadering benadrukten Statenleden het belang van duurzame energie, breed draagvlak, participatie en afstemming tussen provincie en gemeenten. Ze spraken ook over zorgen van inwoners met betrekking tot hun leefomgeving, leveringszekerheid, netcongestie en de betaalbaarheid van duurzame energie. Deze ontwikkeling onderstreept de inzet van de provincie Noord-Holland om de klimaatdoelstellingen te realiseren en tijdig bij te sturen indien nodig.

Het verlengen van de dubbeldraaitermijn van de solitaire windturbines in de Wieringermee draagt op korte temijn aan op het behalen van de RES-doelstellingen als (extra) overbrugging om de RES-doelstellingen voor 2030 te halen (zie ook onder verder onder 'RES 1.0').

Gemeentelijke structuurvisie Windplan Wieringermeer (2011)

De Structuurvisie Windplan Wieringermeer is vóór realisatie van Windpark Wieringermeer opgesteld door de gemeente Hollands Kroon omdat de gemeente van mening was dat de beschikbare ruimte voor windenergie beter benut kan worden. Het Windplan is een integrale visie op de ontwikkeling van windenergie in de Wieringermeer met als uitgangspunt 'meer energie in een mooier landschap'.

In het Windplan staan de volgende opgaven:

- uitbreiding van het Windturbinetestpark ECN;
- verantwoorde opschaling van de bestaande windturbine in lijnopstellingen;
- de herstructurering van de bestaande solitaire windturbines.

Plaatsing van windturbines wordt gezien als een ontwikkelingsproces waarin een balans gevonden wordt tussen de belangen van mensen, milieu en economie. Ruimtelijke kwaliteit, milieu en ecologie, economische uitvoerbaarheid en draagvlak zijn vier pijlers die voldoende stabiel moeten zijn om een balans tussen de verschillende belangen te hebben en het Windplan te realiseren. Daarbij geldt als uitgangspunt dat niet meer ruimte wordt geboden voor nieuwe windturbines dan nodig is voor de economische uitvoerbaarheid van het Windplan. Het Windplan Wieringermeer wordt gezien als één totaalproject, waarbij wordt gestreefd naar volledige herstructurering van de bestaande windturbines in de Wieringermeer. Het is van belang dat de ruimtelijk-functionele samenhang gewaarborgd is. Aanvullend op de Structuurvisie Windplan Wieringermeer is het beeldkwaliteitplan opgesteld. Het beeldkwaliteitplan vormde een instrument om de ruimtelijke ambities, zoals verwoord in de Structuurvisie Windplan Wieringermeer te borgen en te toetsen tijdens het proces van realisatie van Windpark Wieringermeer. Op basis van de structuurvisie en het beeldkwaliteitplan dienen de solitaire windturbines uiteindelijk te worden gesaneerd zoals ook oorspronkelijk is beoogd. Er wordt niet ingegaan op een specifieke tijdspanne.

> *Realisatie van het Windplan komt niet in gevaar met het langer laten doordraaien van de solitaire windturbines met een afgebakende termijn. De eindrealisatie van het Windplan laat enkele jaren langer op zich wachten maar het eindplaatje van realiseren van het Windplan blijft ongewijzigd. Voorliggend initiatief past dus in het Windplan.*

Gebiedsplan productielandschap Wieringermeer (2019)

De gemeente Hollands Kroon, de provincie Noord-Holland en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier hebben in 2019 een gebiedsplan: Productielandschap Wieringermeer opgesteld. *"De Wieringermeer valt als totale polder in het frame van Grootschalige energie & productielandschap"*. Er wordt in dit document ook geschreven over de circulaire economie die in onder andere het cluster AGRI++ een grote rol moet krijgen, met als onderdeel natuurlijk een hernieuwbare energie-opwek. Ook het verwarmen van de kassen met restwarmte van het datacenter, wat een grote afnemer is van energie uit het windpark, wordt als kans erkent voor een meer circulaire en CO_2-armere regio.
Er wordt gesteld dat de partijen geen mogelijkheid zien voor nieuwe windenergie buiten de kaders van het windpark Wieringermeer.

> *De solitaire turbines vallen binnen het gebied van de Wieringermeer en het langer laten doordraaien van de solitaire windturbines is dus ook in lijn zijn met de ambitie uit het gebiedsplan voor hernieuwbare energie-opwek in de Wieringermeer.*

Coalitieakkoord 2022 - 2026 gemeente Hollands Kroon

De gemeente Hollands Kroon geeft in haar coalitieakkoord aan veel grote opgaven te zien zoals klimaatverandering, duurzaamheid, betaalbare woningbouw en de energie- en warmtetransitie waar de weg in gevonden moet worden. Met het coalitieakkoord is daarvoor de koers uitgezet.

Eén van de belangrijkste aspecten is met een brede blik kijken naar nieuwe ontwikkelingen in Hollands Kroon. Dit wordt gedaan vanuit het principe van 'Brede Welvaart'. Hierbij staat het welzijn van de inwoners centraal. De afgelopen jaren zijn er bijvoorbeeld veel (economisch) grootschalige ontwikkelingen geweest, maar heeft het gesprek over de effecten ervan op het woon- en leefklimaat onvoldoende ruimte gekregen. De Coalitie wil alsnog ruimte bieden voor dat gesprek, voordat de verdere koers wordt bepaald. Dit past bij een duurzame en inclusieve samenleving met een toekomst die door de inwoners gedragen wordt. Dat betekent dat de ontwikkelingen op meer aspecten dan alleen economische groei zullen worden beoordeeld. Ook zaken als gezondheid, onderwijs, duurzaamheid en milieu, leefomgeving, sociale cohesie en (on)veiligheid horen daarbij.

Over de energie- en warmtetransitie zegt het coalitieakkoord het volgende: *"In samenspraak met inwoners willen we voor de energietransitie bepalen wat we waar mogelijk willen maken. Dit werken we uit in het Koersdocument en de Omgevingsvisie. Uitgangspunten hierbij zijn dat het bijdraagt aan brede welvaart en dat het waar mogelijk primair lokaal profijt oplevert voor inwoners. We willen de opwekking van schone en duurzame energie meer faciliteren. We werken mee aan lokale initiatieven die bijdragen aan duurzame energie en de warmtetransitie."*

> *Het langer laten doordraaien van de solitaire windturbines draagt bij aan een brede welvaart en levert profijt op voor de omwonenden omdat de initiatiefnemers gedurende de doordraaitermijn ook extra bijdragen aan een omgevingsfonds (zie paragraaf 4.1). Deze aanzienlijke extra financiële bijdrage draagt bij aan een 'brede welvaart', samen met de langere beschikbaar van duurzame energie en kan concreet ingezet worden voor projecten ter verbetering van de directe of bredere leefomgeving van de windturbines dan wel ter ondersteuning van bijvoorbeeld lokale/gemeentelijke verenigingen. Het langer laten doordraaien van de solitaire windturbines is daarnaast een lokaal initiatief van de lokale eigenaren van deze windturbines die op deze wijze op korte termijn extra willen bijdragen aan de energietransitie.*

2.2 Huidige situatie en karakterisering van het projectgebied

De Wieringermeerpolder wordt hoofdzakelijk gekenmerkt door een grootschalig agrarisch productielandschap, met in het noordoosten het Robbenoordbos en in het oosten het Dijkgatbos als beboste natuurgebieden. In de polder liggen enkele woonkernen: Wieringerwerf, Middenmeer, Slootdorp en Kreileroord. Ten noorden van de polder liggen onder andere de kernen Hippolytushoef en Den Oever en ten zuiden van de polder onder andere Medemblik. Het gebied wordt doorsneden door de rijksweg A7 en verschillende tochten en vaarten.

Daarnaast maakt uiteraard Windpark Wieringermeer een belangrijk deel uit van de Wieringermeer. Windpark Wieringermeer bestaat uit in totaal 90 nieuwe windturbines[8]. Daarnaast maakt een testlocatie van ECN, met ruimte voor 9 prototypelocaties voor windturbines en 8 locaties voor onderzoeksturbines deel uit van windpark Wieringermeer. Verder zijn er nog de 32 te saneren solitaire windturbines aanwezig in het plangebied. Ook is er sprake van enkele windturbines die al aanwezig waren voorafgaand aan

[88] Waarvan Poldermolen niet gerealiseerd.

windpark Wieringermeer, maar die geen deel uitmaken van de te saneren windturbines: dit zijn de twee windturbines 'Oom Kees' en 'de Ambtenaar' en de vier turbines van windpark Wagendorp.

2.3 Oorspronkelijk doel van Windpark Wieringermeer

Het oorspronkelijke doel van de realisatie van Windpark Wieringermeer is om in de Wieringermeer te komen tot een realisatie van een windpark door de betrokken initiatiefnemers van tussen 300 en 400 MW dat de volgende doelen nastreeft:[9]

- Een zo hoog mogelijke bijdrage levert aan:
  - De nationale doelstelling voor realisatie van 6.000 MW op land in 2020; waarbij elektriciteitsopbrengst en economische haalbaarheid en effecten op de omgeving in balans zijn;
  - De provinciale taakstelling van 685,5 MW voor Noord-Holland.
- Invulling geeft aan de opgaven van het Windplan Wieringermeer zoals omschreven in de gelijknamige gemeentelijke structuurvisie. Dit zijn:
  - De herstructurering van de bestaande solitaire windturbines;
  - Verantwoorde opschaling van de bestaande windturbine lijnopstellingen;
  - De uitbreiding van het ECN's windturbinetestpark.
- Voldoet aan de doelstellingen van de drie partners van Windkracht[10].
- Financieel uitvoerbaar is.

Aldus de toelichting van het inpassingsplan*: "Het initiatief sluit zodoende aan bij de doelen van het nationale en internationale milieu- en energiebeleid gericht op het toepassen van duurzame energie (een bijdrage van 14% in 2020 (EU-doelstelling voor Nederland) tot 16% van het jaarlijkse energieverbruik in Nederland in 2023 en het beperken van de uitstoot van broeikasgassen, zoals kooldioxide (CO2). Daarnaast geeft het initiatief invulling aan de herstructureringsopgave van de gemeente om te komen tot een landschappelijk meer aanvaardbare verdeling van windturbines in de Wieringermeer."*

> *Het verlengen van de dubbeldraaitermijn verandert niets aan de doelstelling voor windpark Wieringermeer, maar geeft enkel enkele jaren later invulling aan de herstructureringsopgave voor de Wieringermeer uit de gemeentelijke structuurvisie. Uiteindelijk wordt dit onderdeel van de doelstelling alsnog bereikt, er is alleen sprake van 6 jaar uitstel, geen afstel. Daar staat tegenover dat het verlengen van de dubbeldraaitermijn een extra bijdrage geeft aan het realiseren van een zo hoog mogelijke bijdrage aan duurzaam opgewekte elektriciteit en opgesteld vermogen aan de nationale doelstelling en provinciale taakstelling. Het verlengen van de dubbeldraaitermijn voldoet daarnaast aan de doelstellingen van de partners van Windkracht en is financieel uitvoerbaar (zie paragraaf 4.1).*

2.4 De beoogde wijziging / afwijking omgevingsplan

Per 1 januari 2026 moeten de solitaire windturbines verwijderd worden conform het omgevingsplan. Dit is 5 jaar na afloop van de bouwperiode. Van deze termijn van 5 jaar wordt afwijking gevraagd voor een verlenging met 6 jaar.

[9] Bron: paragraaf 1.2 toelichting inpassingsplan "Windpark Wieringermeer".
[10] Windkracht Wieringermeer is een samenwerkingsverband van Windcollectief Wieringermeer, ECN en Nuon. Dit zijn de samenwerkingspartners die tot realisatie van windpark Wieringermeer zijn gekomen. Het cluster van het Windcollectief Wieringermeer is overgenomen door ASR.

Nadere toelichting op de beoogde wijziging

De solitaire windturbine eigenaren willen 28 van de in totaal 32 solitaire windturbines 6 jaar langer door laten draaien dan in de planregels van het voormalige inpassingsplan is opgenomen. Daarmee wordt de saneringsplicht voor 28 windturbines met 6 jaar uitgesteld. De desbetreffende windturbines zijn nog in goede staat en nog niet aan het einde van de levensduur. Daarom kunnen de windturbines nog 6 jaar bijdragen aan het leveren van duurzame energie. Bovendien zit er op een deel van de windturbines nog SDE subsidie op de windturbines voor de komende jaren.

De solitaire windturbines hebben in het voormalige inpassingsplan “Windpark Wieringermeer”, thans onderdeel van het omgevingsplan gemeente Hollands Kroon, de functieaanduiding ‘specifieke vorm van bedrijf – te saneren windturbine 1’ met de bestemming ‘Agrarisch’ (artikel 3). Artikel 3 beoogt wijzigingen van het onderliggende bestemmingsplan “Buitengebied”, eveneens nu onderdeel van het gemeentelijk omgevingsplan. Onder C. staat bepaalt dat het sublid 3.2.1, onder p (van het Bestemmingsplan Buitengebied), wordt vervangen door deze bepaling:
“p. ter plaatse van de aanduiding 'te saneren windturbine 1' en 'te saneren windturbine 2' mag één bestaande windturbine worden vervangen door één nieuwe windturbine mits wordt voldaan aan de volgende bepalingen:

1. *de ashoogte niet meer bedraagt dan de bestaande ashoogte;*
2. *het aantal rotorbladen gelijk blijft;*
3. *de rotordiameter niet meer bedraagt dan de bestaande rotordiameter.”*

De vervangende windturbines voor de solitaire windturbines zijn reeds gerealiseerd in een aantal nieuwe lijnopstellingen in Windpark Wieringermeer (‘cluster WCW’) met de bestemming ‘Bedrijf – Windturbinepark’ (artikel 7) en specifieke bouwaanduiding -1.

Artikel 7.2 sub a bepaalt vervolgens:
“a. op gronden voorzien van de specifieke bouwaanduiding-1 geldt dat omgevingsvergunning voor bouwen uitsluitend wordt verleend indien de aanvrager bij zijn aanvraag aantoont dat binnen een termijn van vijf jaar na afronden van de bouwperiode, ten minste eenzelfde aantal windturbines, voorzien van de aanduiding 'te saneren windturbine 1', als het maximaal aantal toegelaten nieuwe turbines wordt verwijderd;”

Artikel 7.5 sub a bepaalt aanvullend nog:
“a. dat het in gebruik nemen en houden van een windturbine na de termijn genoemd in artikel 7.2 onder a, b en c, zonder dat de in dat lid genoemde windturbines met de aanduiding 'te saneren windturbine-1', 'te saneren windturbine-2' dan wel 'te saneren lijnopstelling windturbines-1 tot en met 5' zijn verwijderd, niet is toegestaan;”

Op deze basis van deze gebruiksregel moeten de bestaande windturbines worden gesaneerd om te voorkomen dat nieuwe windturbines niet langer in gebruik mogen worden gehouden. De termijn uit art. 7.2, sub a van de planregels is bepalend daarvoor.

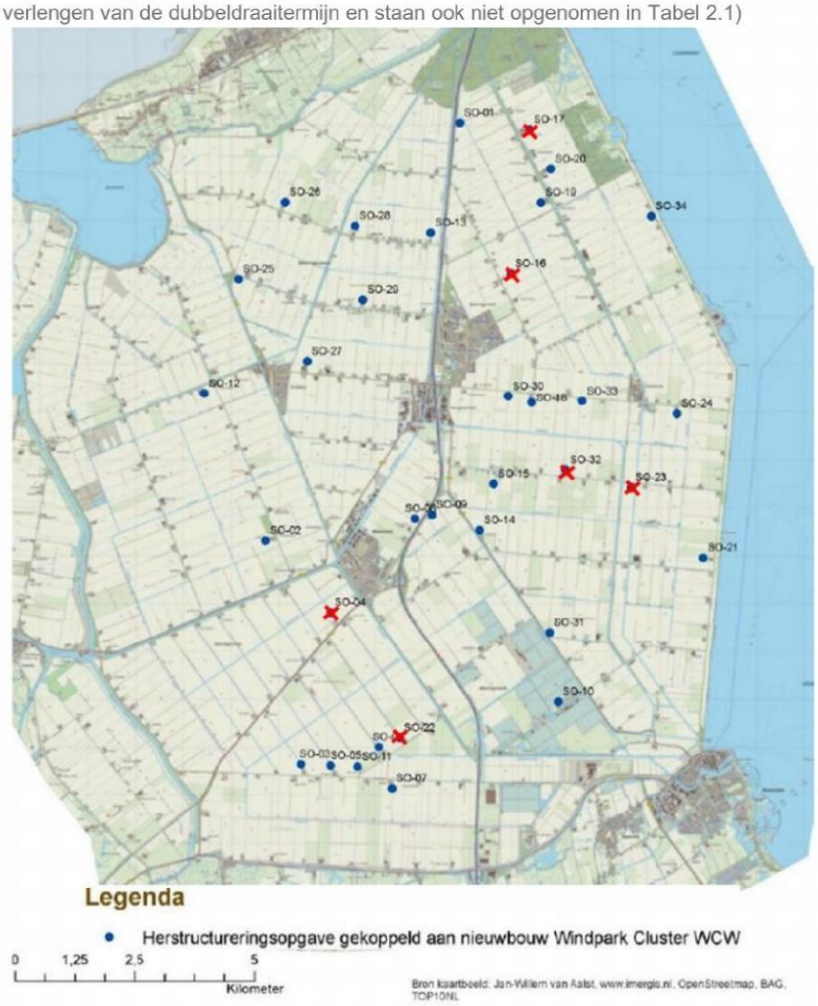
Met deze aanvraag voor een BOPA wordt verzocht om de termijn in art. 7.5, sub a aan te passen. In plaats van de verwijzing in dit sub naar art. 7.2, sub a van de planregels, wordt verzocht de termijn bedoeld in art. 7.5, sub a voor het verbod op het in gebruik nemen en houden van een windturbines te stellen op elf jaar na afronden van de bouwperiode.

Er zijn ook eigenaren die ervoor hebben gekozen hun turbines niet langer te willen laten doordraaien en deze turbines zullen dan ook wél verdwijnen. In Tabel 2.1 is de lijst gegeven van deelnemende windturbines, in Figuur 2.1 is te zien om welke turbines het gaat en waar ze zijn gesitueerd.

Tabel 2.1 Lijst van deelnemende solitaire windturbines aan verlening dubbeldraaitermijn

ID	Naam eigenaar	Bouwjaar	Turbinetype	Coordinaten windturbines	
				x	y
SO-01		2007	Enercon48	130787	545051
SO-02		2015	EWT 52	126725	536322
SO-03		2015	Enercon E48	127464	531643
SO-05		2015	Enercon E48	128090	531618
SO-06		2003	vestas v52	129099	532009
SO-07		2015	Enercon E48	129374	531135
SO-08		2015	Enercon E48	129846	536775
SO-09		2015	Enercon E48	130206	536851
SO-10		2003	vestas v52	132854	532951
SO-11		2009	vestas v52	128650	531600
SO-12		2004	vestas v52	125447	539401
SO-13		2015	Enercon E48	130182	542743
SO-14		2015	Enercon E48	131204	536537
SO-15		2017	Enercon E48	131500	536537
SO-18		2015	EWT 52	132294	539203
SO-19		2015	Enercon E48	132490	543367
SO-20		2015	Enercon E48	132690	544065
SO-21		2015	EWT 52	135886	535961
SO-24		2015	Enercon E48	135335	538970
SO-25		2015	Enercon E48	126166	541781
SO-26		2015	Enercon E48	127137	543377
SO-27		2015	Enercon E48	127597	540075
SO-28		2004	neg micon nm52/900	128599	542885
SO-29		2015	Enercon E48	128766	`541350
SO-30		2015	Enercon E48	131806	539341
SO-31		2015	Enercon E48	132670	534412
SO-33		2015	Enercon E48	133352	539231
SO-34		2015	Enercon E48	134801	543084

Figuur 2.1 Ligging solitaire windturbine in de Wieringermeer (turbines met een rood kruis doen niet mee aan het verlengen van de dubbeldraaitermijn en staan ook niet opgenomen in Tabel 2.1)

3 Aspecten fysieke leefomgeving

3.1 Herstructureringstermijn (dubbeldraaitermijn) in het MER

Ten behoeve van realisatie van het windpark Wieringermeer is een MER opgesteld.[11] Dit MER is als bijlage bij zowel het inpassingspan voor het windpark gevoegd als ook bij de omgevingsvergunningen.

In het MER en de onderliggende milieuonderzoeken is rekening gehouden met een zogenoemde 'herstructureringsperiode'[12], de dubbeldraaiperiode van de bestaande windturbines. Onder andere paragraaf 14.6 van het MER gaat nader in op de herstructureringsperiode: *"Er wordt gedacht aan een herstructureringsperiode waarbij gedurende maximaal 5 tot 8 jaar[13] de solitaire turbines (35 stuks) nog draaien, wanneer ook de nieuwe turbines zijn gerealiseerd. Dit geeft een positief effect van een hogere elektriciteitsopbrengst door windenergie en daarmee vermeden emissies van onder andere CO2. Naast deze positieve effecten treden er ook enkele tijdelijke effecten op die negatief zijn voor het milieu, zoals voor ecologie, geluid, slagschaduw en landschap. De gevolgen van de herstructureringsperiode zijn in onderstaande tabel samengevat en beschreven ten opzichte van de eindsituatie (de situatie waarin Windpark Wieringermeer gerealiseerd is en de solitaire turbines verwijderd). Er zijn geen effecten tijdens de herstructureringsperiode van 5 tot 8 jaar die met de effecten van de nieuwe turbines tezamen zorgen voor overschrijding van wettelijke normen."*

Tabel 14.9 Effecten herstructureringsperiode ten opzichte van de eindsituatie (- betekent dat geen noemenswaardige effecten optreden tijdens de herstructureringsperiode)

Milieuaspect	Negatief milieu-effect	Positief milieu-effect
Geluid	De geluidbelasting van woningen in de nabijheid van de 35 solitaire turbines ligt hoger (ten opzichte van de situatie eindsituatie wanneer de solitaire turbines worden weggehaald).	-
Slagschaduw	De slagschaduwhinder op woningen in de nabijheid van de 35 solitaire turbines is hoger.	-
Flora en fauna (gebieden)	*Natura 2000* Niet-broedvogels - geen significant effect. - In herstructureringsperiode iets hogere mate van verstoring (zeer beperkt omdat alle huidige solitaire turbines op of nabij boerenerven staan) en iets groter aantal slachtoffers (per soort <1 individu per jaar) Broedvogels - geen significant effect. - hooguit incidenteel een slachtoffer onder lepelaars; - verstoring tijdens de herstructureringsperiode zal nauwelijks groter zijn dan in de huidige situatie het geval is	-

[11] "Milieueffectrapportage Windpark Wieringermeer", Pondera Consult, 30 juni 2014.
[12] Volgens begrippenlijst in MER: Tijdspanne waarin zowel de bestaande solitaire turbines in de Wieringermeerpolder blijven draaien als de nieuwe grotere turbines in lijnopstellingen operationeel zijn. De bestaande solitaire turbines worden nadat nieuwe turbines in lijnopstelling zijn gerealiseerd verwijderd.
[13] De Commissie m.e.r. adviseert in haar advies over de reikwijdte en het detailniveau van het MER Windpark Wieringermeer (d.d. 19 december 2013) verschillende scenario's voor de duur van de herstructureringsperiode uit te werken. Zij noemt daarbij ook de mogelijkheid van een herstructurering van langer dan 8 jaar. Het MER beschrijft de gevolgen van de herstructureringsperiode tussen maximaal 5 en 8 jaar. Deze periode is in overleg met overheden en initiatiefnemers gekozen. Het MER gaat niet in op de aanvaardbaarheid van deze effecten en de duur van deze periode. Dit is een bestuurlijke keuze waarbij naast milieueffecten ook andere belangen, waaronder de financierbaarheid van de sanering van de huidige solitaire turbines, een rol spelen.

	- Aanbeveling herstructureringsperiode Met name in het gebied rond het ECN-testpark en Windpark Wagendorp is de mate van verstoring van ganzen en zwanen in de overgangsperiode (tussen de huidige en de nieuwe situatie) van belang. Dit gebied is voor ganzen en zwanen belangrijk als foerageergebied. Door de relatief hoge dichtheid aan solitaire turbines in dit gebied en de geplande verlenging van de drie bestaande lijnopstellingen zullen er gedurende enkele jaren veel turbines op een relatief klein oppervlak aanwezig zijn. Zeker gezien de voorkeur van ganzen en zwanen voor dit gedeelte van de Wieringermeer (samen met het gebied rond de Waterkaaptocht) wordt aangeraden om de sanering van de solitaire turbines in dit gebied te starten.	
Flora en fauna (soorten)	*Vogels* - Er vallen bij de solitaire turbines jaarlijks ongeveer 640 slachtoffers bovenop de ±3.950 - ±4.250 slachtoffers van het voornemen. *Vleermuizen* - Er vallen ca. 15 slachtoffers per jaar bij de bestaande solitaire turbines.	
Cultuurhistorie en archeologie	-	-
Landschap	Gedurende de periode bestaat een drukker en onrustiger beeld binnen de polder als geheel.	-
Waterhuishouding en bodem	Bij de verwijdering van turbines kan aan tijdelijke bodemroering en potentiële vervuiling van oppervlaktewater optreden.	-
Veiligheid	-	-
Ruimtegebruik	-	-
Elektriciteits-opbrengst	-	De 35 solitaire turbines leveren jaarlijks gezamenlijk circa 68.650 MWh op. Dit voorkomt de uitstoot van ruim 39.500 ton CO_2, 34 ton NOx en 11 ton SO_2.

Op basis van de afweging van de herstructureringsperiode wordt geconcludeerd dat er tijdens de herstructureringsperiode geen sprake is van overschrijding van wettelijke normen. *"De effecten van de herstructurering dienen wel bij de effecten van de varianten opgeteld te worden, gedurende de herstructureringsperiode. De lengte van de herstructureringsperiode tot maximaal 5 tot 8 jaar is niet bepalend voor aard van de effecten en de beoordeling daarvan. Kortom, voor de milieueffecten is de lengte van de periode tussen maximaal 5 tot 8 jaar niet onderscheidend.*

Voor de initiatiefnemer geldt dat een langere herstructureringsperiode leidt tot een beter financierbaar project. Ook levert het een bijdrage aan het totaal van geproduceerde duurzame energie en daarmee aan vermeden emissies. Vanuit Windkracht[14] is er een voorkeur voor een zo lang mogelijke periode van herstructurering, voor de gemeente is dit juist een zo kort mogelijke periode."

Er is in het MER uitgegaan van een herstructureringstermijn van maximaal 8 jaar. Uiteindelijk is in het inpassingsplan voor windpark Wieringermeer een termijn van 5 jaar vastgelegd. De verlenging van de

[14] Gezamenlijke initiatiefnemers van Windpark Wieringermeer waar het Windcollectief Wieringermeer ook deel van uitmaakte.

dubbeldraaitermijn met nog eens 3 jaar wordt dus zonder meer gedekt door het MER en onderliggende onderzoeken. Daaruit kan worden afgeleid dat voor die 3 jaar in ieder geval sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Ten aanzien van de extra 3 jaar van de in totaal 6 jaar durende uitstel van de sanering wordt in deze onderbouwing nagegaan of daarmee sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

3.2 Landschap

Invloed op landschap wordt bepaald door de fysieke kenmerken van de windturbines (verschijningsvorm en afmetingen). De windturbines veranderen fysiek niet dus landschappelijk is er geen gewijzigde situatie ten opzichte van de huidige situatie. Er is wel sprake van een langere termijn waarin de eindsituatie niet wordt bereikt. Het een landschappelijk meer aanvaardbare verdeling van windturbines in de Wieringermeer bereiken is het voornaamste argument waarom de solitaire windturbines moeten worden gesaneerd. Daar wordt hieronder nader op in gegaan.

Voor Windplan Wieringermeer is door de gemeente het beeldkwaliteitplan Windenergie Wieringermeer opgesteld. Dit Beeldkwaliteit heeft (mede) input gegeven aan het ontwerp voor Windpark Wieringermeer en de effectbeoordeling voor het aspect landschap in het MER.

Volgens de paragraaf tijdelijke effecten uit het MER leidt de herstructureringsperiode er voor het aspect landschap toe dat gedurende deze vrij lange periode een druk en onrustig beeld binnen de polder als geheel zal ontstaan. Verlengen van deze periode betekent dat deze periode nog enkele jaren langer voortduurt, maar wel eindig is. De eindsituatie voor Windpark Wieringermeer wordt na afloop van de verlengde termijn bereikt waardoor er nog steeds sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

3.3 Overige (milieu)aspecten

Geluid

Geluid is een milieuaspect dat vooral als ervaring voor omwoners belangrijk is en wordt bepaald door de kenmerken die de windturbines hebben. Het langer doordraaien van de solitaire windturbines heeft geen gevolgen voor de huidige bestaande geluidsniveaus in het gebied. Wel is er sprake van een aantal jaar langer de huidige geluidsbelasting, voordat een vermindering van de geluidsbelasting optreed. Dit gevolg is aanvaardbaar in het licht van het doel dat is gediend met de langere dubbeldraaitermijn, namelijk de opwerk van duurzame energie met behulp van de bestaande solitaire windturbines. Daarbij is van belang dat ook gedurende de verlengde dubbeldraaitermijn voldaan wordt aan de geldende geluidsnormen. Er is blijvend sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties

Slagschaduw

De slagschaduw van een windturbine is een milieuaspect die vooral geldt voor omwonenden van windturbines. De fysieke aspecten van de windturbines blijven hetzelfde en het langer doordraaien heeft ook geen effect op de slagschaduw. In het inpassingsplan voor windpark Wieringermeer is al het volgende voor slagschaduw overwogen: *"Ook gedurende de herstructureringsperiode (de periode van vijf jaar tijdens welk de bestaande solitaire windturbines in bedrijf blijven) zijn de bestaande solitaire turbines in bedrijf naast de nieuwe windturbines. De nieuwe turbines kunnen gedurende deze periode ook slagschaduwhinder opleveren. Per saldo zal zodoende tijdens de herstructureringsperiode lokaal meer slagschaduwhinder op kunnen treden. Echter, de wettelijke regeling voorziet erin dat de nieuwe windturbines rekening houden met de mogelijke slagschaduwhinder van de bestaande (solitaire)*

windturbines. In zoverre zal ook tijdens de herstructureringsperiode aan de wettelijke norm voor slagschaduwhinder worden voldaan."

Wel is er sprake van een aantal jaar langer de huidige slagschaduweffecten vanwege de bestaande solitairen, voordat een vermindering van de slagschaduw optreed. Dit gevolg is aanvaardbaar in het licht van het doel dat is gediend met de langere dubbeldraaitermijn, namelijk de opwerk van duurzame energie met behulp van de bestaande solitaire windturbines. Daarbij is van belang dat ook gedurende de verlengde dubbeldraaitermijn voldaan wordt aan de geldende slagschaduwnormen. Er is blijvend sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Externe veiligheid

Invloed op externe veiligheid wordt bepaald door de fysieke kenmerken van de windturbines en de aanwezigheid van kwetsbare objecten in de omgeving. Rondom de windturbines, waarvoor een verlenging van de dubbeldraaiperiode wordt aangevraagd, wordt voldaan aan de geldende veiligheidseisen. Het langer laten doordraaien van de windturbines heeft geen invloed op het aspect externe veiligheid. Er is blijvend sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Opbrengst

Het MER geeft aan dat in geval van het gelijk draaien van 35 solitaire turbines, dan wordt jaarlijks circa 68.650 MWh geproduceerd, hetgeen gelijk staat aan het elektraverbruik van circa 19.500 huishoudens en dit resulteert in een vermeden emissie van circa 40.000 kton CO_2 per jaar. Het gaat in dit geval om 28 turbines die in werkelijkheid rond de 1.700 MWh per windturbine per jaar en 47.600 MWh voor de windturbines samen produceren. Dit betekent dat verlening van de doordraaitermijn van 6 jaar voor 28 windturbines zorgt voor circa 285.600 MWh extra duurzaam opgewekte elektriciteit om het 'gat' de komende jaren op te vullen van vertraagde projecten en daarmee het niet tijdig realiseren van het RES-bod. Tegelijkertijd wordt ook gezorgd voor een vermeden emissie van circa 192.000 kton CO_2. Het langer laten doordraaien van de windturbines heeft een positieve invloed op het aspect opbrengst en vermeden emissies. Er is blijvend sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Radarverstoring en luchtvaart

Invloed op radarverstoring en luchtvaart wordt bepaald door de fysieke kenmerken (afmetingen) van de windturbines. De windturbines veranderen fysiek niet dus voor radarverstoring en luchtvaart is er geen gewijzigde situatie ten opzichte van de huidige. Langer doordraaien heeft geen gevolgen voor het aspect radarverstoring. Er is blijvend sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties

Water en bodem

Invloed op de waterhuishouding wordt vooral bepaald door ruimtebeslag en verhard oppervlak. De kwaliteit van de bodem dient te worden bewaakt en verontreinigingen in de bodem te worden voorkomen. De windturbines krijgen geen groter of veranderend ruimtebeslag ten opzichte van de huidige situatie. De aanleg en het in werking hebben van een windpark is ook niet relevant voor de bodemkwaliteit ter plaatse. Voor het aspect water en bodem is geen sprake van een gewijzigde situatie ten opzichte van de huidige. Er is blijvend sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Archeologie en cultuurhistorie

Invloed op archeologie en cultuurhistorie wordt vooral bepaald door ruimtebeslag (voor wat betreft archeologie) en nabijheid (cultuurhistorische waarden). De windturbines veranderen fysiek niet en krijgen geen gewijzigd ruimtebeslag waardoor er voor de aspecten archeologie en cultuurhistorie geen sprake is

van een gewijzigde situatie. Langer doordraaien heeft geen gevolgen voor het aspect archeologie en cultuurhistorie. Er is blijvend sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Natuur

Invloed op natuur wordt vooral bepaald door positionering en ruimtebeslag, als ook door de fysieke kenmerken (afmetingen), van de windturbines. De windturbines krijgen geen groter of veranderend ruimtebeslag en geen andere afmetingen dan in de huidige situatie. Er is geen sprake van een gewijzigde situatie. Langer doordraaien heeft ook geen andere effecten voor het aspect natuur dan nu al aanwezig zijn.

In het MER is voor de herstructureringsperiode geconcludeerd, dat effecten verwaarloosbaar zijn. In het kader van de passende beoordeling voor Windpark Wieringermeer zijn *"bij wijze van worst case scenario, niet alleen de turbines die onderdeel uitmaken van "Windpark Wieringermeer" getoetst, maar ook de bestaande windturbines die in de nieuwe situatie zullen blijven staan"*.[15] Langer doordraaien heeft geen gevolgen voor het aspect natuur. Er is blijvend sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Op basis van deze conclusie is het RIP vastgesteld en is een natuurvergunning en -ontheffing verleend voor de realisatie van de nieuwe windturbines. In de plantoelichting van het RIP is hierover geconcludeerd dat geen cumulatieve effecten zijn te verwachten voor wat betreft het aspect ecologie gedurende de herstructureringstermijn.

Met het verlengen van de dubbeldraaitermijn wordt ook de mogelijke uitstoot van stikstof voorkomen. Zoals hiervoor beschreven, wordt met de verlenging van de dubbeldraaiperiode ook gezorgd voor een vermeden emissie van 192.000 kton CO2. Tegelijk worden dus stikstofemissies voorkomen. Anders gezegd, het saneren van de bestaande windturbines is nadelig voor de natuur, doordat daarmee meer stikstofemissies worden veroorzaakt door elektriciteitsopwekking. De verlenging van de dubbeldraaiperiode draagt dan ook (tijdelijk) bij aan de vermindering van de stikstofdeposities en kan dus als passende maatregel worden gezien. Mede in het licht van de uitspraak van Greenpeace tegen de Nederlandse Staat vereist een evenwichtige toedeling van functies aan locaties dat een toename van stikstofemissies wordt vermeden.

Langer doordraaien heeft dus geen nieuwe of andere gevolgen voor het aspect natuur, en daarentegen juist een positief effect. Er is blijvend sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

3.4 Conclusie

Middels de aanvraag voor een omgevingsvergunning BOPA wordt een verlenging van de dubbeldraaitermijn verzocht met 6 jaar. Deze omgevingsvergunning BOPA kan enkel worden verleend als sprake blijft van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Dit vereist een afweging van de betrokken belangen.

Bij de afweging van betrokken belangen verplicht de Europese Noodverordening voorrang te geven de exploitatie van deze windturbines, aangezien deze windturbines van hoger openbaar belang worden geacht. Anders gezegd, bij de toetsing van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties komt meer gewicht toe aan de voordelen verbonden aan de verlenging van de dubbeldraaitermijn dan aan de

[15] "Passende beoordeling Windpark Wieringermeer - Toetsing in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en overige gebiedsbescherming", Bureau Waardenburg, 30 juni 2014.

mogelijke nadelige gevolgen daarvan. Op basis van de Europese Noodverordening dient de omgevingsvergunning BOPA dan ook te worden verleend.

Ook los van de Europese Noodverordening is met de verlenging van de dubbeldraaitermijn nog steeds sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Met de verlenging van de dubbeldraaitermijn wordt er gedurende zes jaar extra duurzame energie geproduceerd. Deze productie is nodig ter overbrugging tot het halen van de Europese en nationale doelstellingen van duurzame energie.

In het MER voor het Windpark Wieringermeer was al onderzocht wat de gevolgen zouden zijn van een dubbeldraaitermijn van acht jaar. Uit dat MER volgt dat de gevolgen van die termijn aanvaardbaar zijn. De verdere verlenging van deze termijn met nog drie jaar is nader onderzocht in deze onderbouwing. Voor de verschillende mogelijke gevolgen is onderzocht wat de gevolgen zijn. Dit betreft primair de mogelijke gevolgen voor het landschap vanwege langere 'verrommeling'. Voor andere (milieu-)aspecten, zoals geluid en slagschaduw, blijven de gevolgen gelijk. Aangezien de sanering wel geborgd blijft en de dubbeldraaitermijn dus eindigt, treden er enkel geringe en tijdelijke effecten vanwege de verlenging van de dubbeldraaiperiode op.

Voornoemde nadelige gevolgen van de verlenging van de dubbeldraaitermijn moeten worden afgewogen tegen de voordelen daarvan. Dit betreft de beschikbaarheid van de productie van duurzame energie. Niet alleen is deze productie nodig vanwege de bijdrage aan de duurzame energiedoelstellingen, maar ook vanwege de positieve effecten daarvan op het milieu. De productie voorkomt immers de uitstoot van schadelijke stofefn. Het nu saneren van de bestaande solitaire windturbines leidt direct tot een afname van de beschikbare duurzame energieproductie, waardoor moet worden teruggevallen op vervuilendere elektriciteitsproductie. Dit heeft nadelige gevolgen voor het milieu. Meer specifiek kan de sanering leiden tot nadelige gevolgen voor Natura 2000-gebieden, door de toename van stikstofdeposities vanwege de vervuilendere elektriciteitsproductie.

4 Uitvoerbaarheid

4.1 Financieel-economische uitvoerbaarheid

Deze procedure maakt geen nieuwe ontwikkeling mogelijk, maar laat een bestaande activiteit langer bestaan. Op basis van artikel 8.13 Ob is geen kostenverhaal verplicht voor de verlenging van de doordraaitermijn. Het is daarom niet noodzakelijk om een exploitatieplan of een overeenkomst over kostenverhaal op te stellen. Het plan leidt niet tot kosten en is dus financieel-economisch uitvoerbaar.

Nadeelcompensatie

Artikel 13.3c van de Omgevingswet bevat de wettelijke grondslag om een schadevergoedingsovereenkomst aan te gaan met degene die de activiteiten verricht. In artikel 15.1 van de Omgevingswet is (limitatief) opgesomd welke rechtmatige ruimtelijke besluiten mogelijk tot schade kunnen leiden. Zo kunnen bijvoorbeeld omgevingsvergunningen voor de binnenplanse- en buitenplanse omgevingsplanactiviteit, vergunningen voor een milieubelastende activiteit en maatwerkvoorschriften allemaal (plan)schade veroorzaken die voor een vergoeding in aanmerking komt. Kosten worden gangbaar verhaald op een initiatiefnemer en hiertoe wordt over het algemeen een planschadeovereenkomst gesloten tussen initiatiefnemer en gemeente.

Financiële participatie

Initiatiefnemers stellen voor om een (extra) bijdrage van € 50.000,- per langer doordraaiende windturbine per jaar voor een periode van 5 jaar beschikbaar te stellen aan de omgeving. Dit betekent een bedrag van 28 x € 50.000,- over een periode van 5 jaar = € 7.000.000,-. Dit is een ‘forse’ extra bijdrage ten behoeve van de ontwikkeling van de Wieringermeerpolder en haar bewoners, als ook de gemeenschap. Deze bijdrage is ten gunste van een ‘brede welvaart’, zoals dat ook in het coalitieakkoord wordt benoemd. De bijdrage kan in een omgevingsfonds of gebiedsfonds worden gestort, nog ter afstemming, en besteding dient in overleg tussen bewoners/gemeenschap en de gemeente te worden bepaald en uitgewerkt.

4.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Procesparticipatie

Artikel 7.4 Omgevingsregeling (Or) schrijft voor dat bij een aanvraag omgevingsvergunning aangegeven moet worden of derden bij de voorbereiding van de aanvraag zijn betrokken en – als dat het geval is – hoe zij zijn betrokken en wat de resultaten daarvan zijn.

Per 1 januari 2023 geldt in gemeente Hollands Kroon een Visie op Participatie en een Participatieverordening als resultaat van het coalitieakkoord 2022-2026. De Visie op participatie richt zicht onder andere op de doelstellingen betere plannen maken, zorgvuldige besluiten nemen en draagvlak is geen doel op zichzelf.

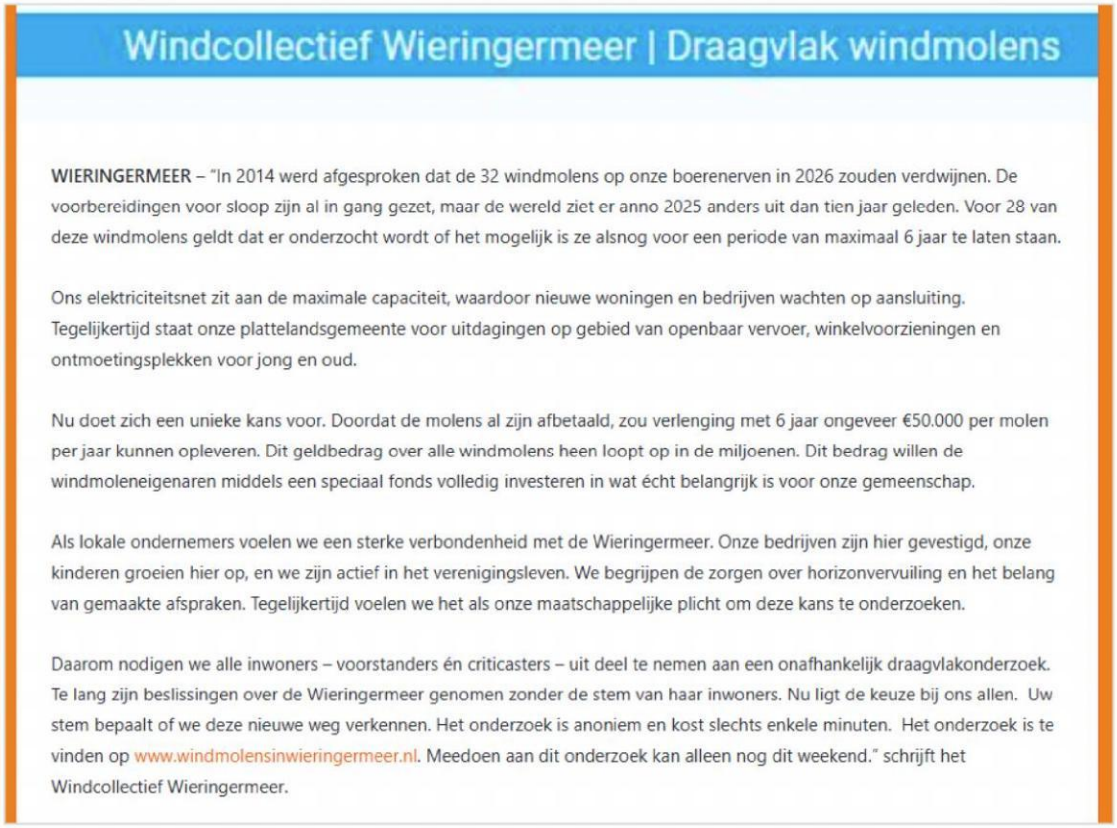
De participatieverordening heeft als doel te beschrijven op welke wijze inwoners betrokken worden in verschillende fasen van het beleidsproces. Daarnaast is hierin opgenomen op welke momenten geen participatie plaatsvindt en welke aspecten belangrijk zijn bij het opzetten van een participatieproces en het eindverslag daarvan. De verordening bepaalt onder andere dat participatie wordt altijd toegepast als de wet dat verplicht. De gemeenteraad kan ook gevallen aanwijzen waarbij participatie door de initiatiefnemer verplicht is, een dergelijk besluit is door de gemeente Hollands Kroon niet genomen. Voor de aanvraag verlengen van de dubbeldraaitermijn is alleen het geen wettelijk is bepaald in artikel 7.4 Or aan de orde.

De initiatiefnemers hebben ten behoeve van een vergunningaanvraag afstemming gehad met de vergunninghouder van het cluster WCW in het windpark Wieringermeer (ASR) als belangrijkste belanghebbende bij het langer laten doordraaien. De vergunninghouder staat in beginsel niet onwelwillend over tegenover het initiatief.

Draagvlakonderzoek

Daarnaast is een draagvlakmeting uitgevoerd onder inwoners van de Wieringermeer (zie herhaalde berichtgeving Meerpeen Figuur 4.1). Doel was om inzicht te krijgen in hoe de gemeenschap aankijkt tegen het langer laten staan van de 28 solitaire windmolens op boerenerven, die conform eerdere afspraken in 2026 gesloopt zouden worden. Het onderzoek (verkorte presentatie) is als bijlage bij deze onderbouwing opgenomen.

Figuur 4.1 Herhaald bericht uitnodiging draagvlakonderzoek Meerpeen d.d. 11 april 2025

Windcollectief Wieringermeer | Draagvlak windmolens

WIERINGERMEER – "In 2014 werd afgesproken dat de 32 windmolens op onze boerenerven in 2026 zouden verdwijnen. De voorbereidingen voor sloop zijn al in gang gezet, maar de wereld ziet er anno 2025 anders uit dan tien jaar geleden. Voor 28 van deze windmolens geldt dat er onderzocht wordt of het mogelijk is ze alsnog voor een periode van maximaal 6 jaar te laten staan.

Ons elektriciteitsnet zit aan de maximale capaciteit, waardoor nieuwe woningen en bedrijven wachten op aansluiting. Tegelijkertijd staat onze plattelandsgemeente voor uitdagingen op gebied van openbaar vervoer, winkelvoorzieningen en ontmoetingsplekken voor jong en oud.

Nu doet zich een unieke kans voor. Doordat de molens al zijn afbetaald, zou verlenging met 6 jaar ongeveer €50.000 per molen per jaar kunnen opleveren. Dit geldbedrag over alle windmolens heen loopt op in de miljoenen. Dit bedrag willen de windmoleneigenaren middels een speciaal fonds volledig investeren in wat écht belangrijk is voor onze gemeenschap.

Als lokale ondernemers voelen we een sterke verbondenheid met de Wieringermeer. Onze bedrijven zijn hier gevestigd, onze kinderen groeien hier op, en we zijn actief in het verenigingsleven. We begrijpen de zorgen over horizonvervuiling en het belang van gemaakte afspraken. Tegelijkertijd voelen we het als onze maatschappelijke plicht om deze kans te onderzoeken.

Daarom nodigen we alle inwoners – voorstanders én criticasters – uit deel te nemen aan een onafhankelijk draagvlakonderzoek. Te lang zijn beslissingen over de Wieringermeer genomen zonder de stem van haar inwoners. Nu ligt de keuze bij ons allen. Uw stem bepaalt of we deze nieuwe weg verkennen. Het onderzoek is anoniem en kost slechts enkele minuten. Het onderzoek is te vinden op www.windmolensinwieringermeer.nl. Meedoen aan dit onderzoek kan alleen nog dit weekend." schrijft het Windcollectief Wieringermeer.

Het onderzoek, uitgevoerd door onafhankelijk onderzoeksbureau Citisens, is ingevuld door 860 inwoners en biedt daarmee een breed en representatief beeld van de betrokkenheid en meningen binnen de regio. De resultaten tonen aan dat duurzame energie breed wordt gesteund: bijna twee derde van de respondenten vindt het belangrijk dat er duurzame energie wordt opgewekt, en circa de helft staat positief tegenover windenergie als opwekvorm.

Hoewel een meerderheid aangeeft het verwijderen van de molens te steunen, valt op dat de inhoudelijke motivatie hiervoor in veel gevallen niet gaat over landschapsverrommeling – het oorspronkelijke argument ten tijde van Windplan Wieringermeer – maar vooral over het principe dat gemaakte afspraken moeten

worden nagekomen. Daarnaast noemen respondenten regelmatig dat zij moeite hebben met het feit dat eigenaren van de solitaire turbines financieel profiteren. Deze argumenten weerspiegelen bredere maatschappelijke gevoeligheden, maar laten tegelijkertijd zien dat de bezwaren zelden gebaseerd zijn op ruimtelijke of landschappelijke impact, terwijl dat destijds wel de centrale motivatie voor sloop was.

Tegelijkertijd toont het onderzoek dat er ook een substantiële groep is die het behoud van de molens steunt. Zij zien in de bestaande installaties een waardevolle bijdrage aan de energieonafhankelijkheid, het klimaat en het beter benutten van bestaande infrastructuur. Daarnaast blijkt uit de resultaten dat veel inwoners positief staan tegenover het delen van opbrengsten met lokale verenigingen, het verlagen van stroomkosten, en het vergroten van zeggenschap over energieprojecten.

Deze uitkomsten sluiten goed aan bij de ambities van de gemeentelijke coalitie op het gebied van brede welvaart. Door de windmolens langer te laten staan en opbrengsten lokaal in te zetten, ontstaat ruimte voor sociale, economische en ecologische meerwaarde:

- Sociaal: Lokale verenigingen en initiatieven kunnen structureel ondersteund worden.
- Economisch: Bewoners kunnen profiteren van lagere energiekosten en lokale werkgelegenheid.
- Ecologisch: De molens leveren direct hernieuwbare energie, waarmee de energietransitie lokaal wordt verankerd.

Het verlengen van de exploitatieduur biedt daarmee kansen om op een tastbare manier bij te dragen aan een toekomstbestendige regio, waarin duurzaamheid hand in hand gaat met gemeenschapszin en lokaal eigenaarschap.

Procedure

De aanvraag om de omgevingsvergunning heeft alleen betrekking op een afwijking van het omgevingsplan. Op deze aanvraag is conform artikel 16.62 Omgevingswet de reguliere procedure van titel 4.1 Algemene wet bestuursrecht (Awb) van toepassing. De beslistermijn is acht weken.

Vervolgens is er sprake van een bezwaarmogelijkheid bij de gemeente, beroep bij de Rechtbank en hoger beroep bij de Afdeling Bestuursrechtspraak bij de Raad van State. In sommige gevallen kan het college echter wel bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten de uitgebreide procedure op basis van afdeling 3.4 van de Awb van toepassing verklaren. Vooralsnog wordt er van uit gegaan dat de reguliere (korte) procedure wordt gevolgd. Zoals uit deze onderbouwing blijkt, heeft het verlenging van de dubbeldraaiperiode geen aanzienlijke gevolgen voor de fysieke leefomgeving. De gevolgen van de bestaande solitaire windturbines zijn immers al aanwezig.